

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

виноситься в Австрії:

на цілий рік	24 K
на пів року	12 K
на чверть року	6 K
на місяць	2 K

За границею:

на цілий рік: зі щоденною виставкою 7 доларів або 14 рублів; з виставкою двічі в тижні 6 доларів або 12 рублів; з виставкою щотижня 5 доларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових польмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського ул. Я. Гайлоньська ч. 7.

Груписи звертає ся лише на попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані і вільні від порти. — Оповістки звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланим“ 40 сот. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Поучна для Русинів проява в чеській політиці.

(Δ) Порівнююча метода має велику вагу і значіння не тільки в різних галузях науки, але також і в політиці можна нею покористувати ся з великим хісном. Тим то сим разом сягнемо в не так далеку минувшину чеської політики, а порівняне тамошних політичних подій з нашими може бути хосенне і для наших політичних провідників.

Годить ся пригадати, що німецько-чеська боротьба довголітня о рівноправність поселених в Чехах народів мала вже покінчити ся в 1890. р., коли то пок. др. Рігер перевів в порозумінню з представниками німецького народу і осередного правительства за міністерства гр. Таффого т. зв. в і д е н с ь к і п у н к т а ц і ї. Однак проти тих пункцій, в котрих була уложена угода між Чехами а Німцями, підняла ся, неначе страшний гурган, завзята агітація чеських народних демократів званих молодочехами в супротивности до консервативного сторонництва староческого під проводом д-ра Рігера, повалено пункцій, д-ра Рігера проголошено народним зрадником а при виборах до державної ради весною 1891. р. знищено староческе сторонництво так, що до державної ради вийшли майже самі молодочехи.

За далеко доведло нас, колиб ми хотіли тут пригадувати історію молодоческої політики від 1891. р. аж доси, досить вказати на се, що з молодоческого сторонництва остали лише недовибки, що своєю бундючністю они не досягнули таких видимих добутків, які остали по старочехах, та що тепер молодочехів виперли всякі радикали, національні соціялісти і соціял-демократи і нині всі бачать, як нерозумною була боротьба проти старочехів і віденьських пункцій.

Де був би вже нині чеський нарід, колиб „віденьські пункції“ були ввійшли в житє? Кілько важкої боротьби, кілько великих страт, гірких розчаровань і страшних потрясень було би ся оцадило чеському народови? Але тоді потребувало молодоческе сторонництво агітаційного оружя, щоби повалити ненависних старочехів і засісти на їх місці.

Таке агітаційне оружє найшли молодочехи в угодних пересправах з Німцями, а в їх безмежних змаганнях пособляли їм ще розширене виборчого права на т. зв. „пятьгүльденовці“, з підмогою котрих они змайоризували виборчі округи старочехів. Не місце тут наводити напасти, з якими молодочехи і їх дневник „Narodni Listy“ накидали ся лично на заслужених вельми старочехів, бо навіть такого Рігера напхтнував пок. др. Вашаті народним зрадником! Се вже минуло ся, хоч не забуде ся. Звернемо лише бачність на річє у сторону, щоби предметовим оглядом ретроспективним виказати, як в дійсности виглядає „історичне діло слави“ побідних молодочехів.

Дикій боротьбі, котра розятрила всі страсти і поглотила найкрасні сили, повело ся наостанку знищити якраз сі віденьські угодні умови, котрі вийшли би були в хосен чеського народа. А на лізовані в точки віденьських умов припали на активне конто Німців, а передовсім національні сенати в висімім кравім суді, національні секції в раді кр. культури і кр. ради шкільної. Нерішеними остали: управильнене языкового питання в автономних властях, засновини і удержування шкіл меншостий, виборча соймова реформа, помножене торгових палат о одну чеську

в східних Чехах а наостанку розмежене судових округів. Аж до останньої точки розходило ся зовсім о ч е с к і домагання, до котрих не допущено таки з чеського боку. І се ресками цілими славлено яко найбільшу заслугу молодочехів. Тепер всякий безсторонний критик оцінює се зовсім инакше. Нині признають се і бачать, що ударемнене віденьських угодних переговорів було геростатівским ділом, за котре не тільки од но сторонництво (іменно молодоческе) покутує, але весь нарід. Старочехи зовсім зрагабілітовані перед історією, наколи взагалі сего було потрібно. До сего хотя чи нехотя причинили ся самі молодочехи, бо ледво осягнули більшість соймових мандатів, зараз внесли два начерки законів, про автономну практику языкову і про школи меншостий (lex Pacak і lex Čelakovsky), котрі прямо повторяли засади і постанови дотичних предлог пункційних. Але на що придало ся їх ухваленє в соймі, коли они не одержали санкції, а тепер треба в обох напрямках вести завзяту боротьбу і буде потреба ще більших жертв, поки осягне ся приблизно можливий вислід. Але коли би се управильнене було переведене перед двадцятьма роками, німецько-народне завзяте не було би таке розятрене, тоді не було би чеському кравому господарству так важко а німота не підросла би була так високо, що ради народних місцевих і ради для розмеження краю стали міродатними та що чеський нарід від рівноправности віддалив ся дальше, як перед тим. Національне розмеженє є неминуче. Отсе є сумні наслідки прославленого великого діла побідних молодочехів. А нині? О коли би ми лише „пункції“, думає неонен з Чехів!

Такий ретроспективний огляд на двацятлітє нашої руско-народної політики міг би нас також дечому поучити і довести до переконання, що викликана, осмішувана і оклеветувана за приводом москвичів і радикалів т. зв. „нова ера“, коли би она була переведена, поставила би була укр. руский нарід на иншім становищі, оцадила би була много важких жертв і не дала би була так розвельможити ся кацапству і всепольским загорільцям, як се нині проявляє ся. Однак т. зв. „нова ера“ дожидає ще критичного, документального і безсторонного оціненя, але вже й тепер не оден каже: де би наш нарід був тепер, коли би все, що тоді почало ся, було послідовно і поступенно переведене. Але й у нас пхтновано народними зрадниками „новоеристів“, славлено консолідацію з москвичами, котра підготувала основи до страшного затровня нашого народного організму.

В обороні правди.

Противники християнсько-суспільної партії успокоїли ся поволи й погодили ся з гадкою єї єствования. Устали прикри напади на особисту честь членів сего сторонництва, а в слід за сим устала й полеміка на сю тему, до якої часопись „Руслан“ брала ся тільки з конечности і зовсім нерадо. Трапляють ся ще тут і там невеличкі саркастичні замітки під адресою немилых декому християнських суспільників, але їх можна промовчати, бо они ніякого впливу на розвій сторонництва не можуть мати.

Аж отсе треба знов згадати про неприємний факт відновлювання такої ніким не бажаної полеміки — і то веденої в тоні, котрий самій суспільности приносить тільки шкоду.

А ся полеміка тим гірше робить вражінє, що она підписана людиною, котра повинна міркувати ся у своїх прилюдних виступах, бо таке поміркованє — се єї обовязок.

Маємо на гадці статтю пос. д-ра Л ю б и г и на Цегельського п. з. „Місяць зїздів та резолюцій“, напечатану в останнім випуску „Літературно-Наукового Вістника“ (за лютьєнь 1913. р.), де й заговорено про недавні довірочні збори християнсько-суспільного сторонництва. В сій статі наговорено тільки неправди про сі збори, що ми приневолені заапелювати до чести пана посла й просити єго прилюдно, щоби або доказав правдивість своїх реляцій або вияснив як небудь їх походженє. Ми віримо, що пос. Цегельський не схоче зігнорувати сего відклику до єго чести.

Бо на стор. 387—8 згаданої статі пише пан посол дослівно: „Про зїзд укр. християнських суспільників згори можна було сказати, що нічого живого та сьвіжого він не проявить. Крім безкритичного та сліпого ультрамоністанства і рівно безкритичної та сліпої льовляности супроти всякого австрійського режиму, нічого своєрідного та оригінального, нічого, що було би висловом якихсь окремих суспільно-культурних течій в українській суспільности в Галичині, зїзд сей не виявив. Поза ворожнечою до всяких „ізмів“, та поза сліпим повторюванєм фраз про „масонство“ і „зжидоватіле вільнодумство“ ніякої культурної програми, ніяких суспільних постулатів, ніякого політичного дороговказу! Повної бездумности сего зїзду не могли очевидно заступити ані безнастанні славословя двірскому радникови Барвінському (він-же альфа і омега партії, котрої решта бездушні креатури адебільша зависимі від н. Барвінського, як від члена Ради шкільної кравної, гімназійної, учитель та катехити), ані безпрограманє і всяких глибоких, політичних мотивів і провідних думок лишене, а виключно до персоналіїв зводженє „нищенє“ всіх „инакомислящих“ ані розсипави на всі можливі адреси в Римі і Відні заяви „вірности, преданости, синівської любови“ і т. д. і т. д.

Кождїй, хто був на зборах, прочитає із дивом отсі виводи пос. Цегельського. Просто вірити ся не хоче, кілько тут наторочено неправди й клевет. Аджєж є докладний звіт із сих зборів — і звідтам міг пан посол поінформувати ся про хід нарад, а тоді був би обмынув такої великої компромітації, як отсей опис християнсько-суспільних зборів. От пр., коли пану послови ходять виключно о правду (а про се повинно ходити в літературно-науковім місячнику), то нехай він зовіль відповіді на отсі питання: 1) хто на сих зборах говорив про „масонство“? 2) хто говорив про „зжидоватіле вільнодумство“? 3) якіж то телеграми висилано до Риму? 4) на чім основанє твердженє, що на зборах не виявлено „ніяких суспільних постулатів“ і т. д. і т. д.

Коли пан посол дбає про свою честь, то повинен хоч отсі чотири питання доказати і то безпировочно, бо инакше кождїй мусить собі подумати, що пан посол сказав умисне неправду.

Ми приймемо всякі уваги, хочби й як острі, але тільки справедливі, а проти ложі мусимо боронити ся рішучо.

Учасник зборів.

Іван Верхратский.

Не віднинішня заморона.

(Конець).

Згодитись на те, щоби в теперішній час так важкий і беремистий в важні для нас справи зовсім перестати займатися языковими питаннями зовсім не можу. Язык належить до найважливіших приміт на рода. Зовсім полишити критику языка значило би тільки, що обречи язык на смерть. Всякий поступ в языкі був би неможливий. Єсть у нас багато таких справ языкових, які належить порушати не тільки в письмах спеціально языкових, але також в дневниках політичних, щоби ними заінтересувати ширші круги. У нас часто розбирають ся такі справи. Чи те відбуває ся в одвітний спосіб, то инше питанє. Переглядаючи різні примітки языкові прищиплені до критик літературних, зауважаєм, що іде не раз о річ саму, а о виказуване, часто неслухне, похибок языкових, а передовсім о неприязне зверненє уваги читателя на одвітного писателя. Той а той писатель уживає того або того слова, а критик такого слова ніколи би не ужив, тому то того писателя представляє ся як послідного нездарлюгу. Такі „критики“ сьвідчать аж надто часто о недостачі любови до рідного языка, а заравом о зарозумілости і своєлюбю. Критикованє языка писателів — хотьби не завсїгда справедливе не було би впрочім так обридливє, если би не ходило передовсім о спаскуденє не любого собі автора. Критикувати язык ще не вироблений не так трудно, можна єго „критикувати“ після сподобаня, бо так богато у нас ще не усталеного, не прийнятого загально. Слина пр. хто пише с е р е д н и к, можна тому протиставляти з російского взяте „средство“, коли хто пише по людскому зовсім правильно р е ч е н є ц ь, так завзято можна сему протиставляти „речинець“ і мимо виводу фільольогічно зовсім правильного ніби то оправдати, що часто кладуть (у люду) и місто ѿ, приміром „миной“ місто м е н і та бути вдоволеним, що єсть ся „оригінальним“. Що таке чудне, а нераз дуже неприличне гаруканє не одного здібного, але дразливого чоловіка відсторонити і геть відверне, зовсім ясно.

Порівнюючи діланє декотрих наших „поваг языкових“ бачимо, що у них не любов рідного языка на першім місці, тільки чудна зарозумілість, чудна упертість і хибне думанє, що уступленє в языковім вигляді з своєю фальшиво занимаемого становища, страшно причинило би ся до утрати їх височини.

Принагідно все згадуєм про язык, причім зовсім не споминаєм про авторів виразів поріканих. Ходять бо нам лише о зверненє уваги на слова по нашій думці фальшиві або менше одвітні а заравом на вирази натомість нами подані. Вибиранє виразів лишаємо читателям.

Суть декотрі вирази штучні, обмежені тільки на невеликий круг інтелігенції. Так дехто вживає „премісса“, другі „передпосилка“, я уживаю пр е с л а н ь (рідник: преслани), в польск. przesłanka. Чи вживати мете премісса, чи передпосилка, чи преслани, на язык буде се мати зовсім невеликий вплив.

Другі вирази мною вживані трохи відмінні від доси вживаних: с к л а д н і (іменняк єдиничного числа: складень) місто: „складни-

рівночасно зложив свій мандат. Так само зложив мандат посол Незабітовський. Коли до сего додамо, що два мандати опорожнені: в Богородчанщині по бл. п. Криницьким, а в Бучаччині по гр. Станіславі І. Бадонім, якого вибрано в Камінці струмиловій, то виходить, що небавом відбудуться три вибори послів із східної Галичини, а один із західної Галичини.

— **Відзначення французьких місіонерів** Урядовий орган французького правительства „Journal officiel“ подає що якийсь час назви осіб, які визначилися в сповнюванню своїх обов'язків і одержали за се хрест почесної легії. В останнім списі знаходяться два місіонарі: Лорд і Бідде Жебріянд, сей останній є апостольським вікарієм в Тіен-Чанг в Китаю. Крім того такі відзначення одержали різні учителі, які в значній частині рекрутуються із католицьких монахів — про відзначення хрестом легії монахів не згадує однак правительственный дневник, слушно соромлячись за внесення монахів ліберальним правительством.

— **Російський бальон над Краковом.** З Кракова доносять, що оноді появилося бальон над селом Грембаловом під Краковом за могильською рогачкою, де знаходиться одна з кріпостей. З виявленого прапора розізнано, що се був російський бальон. Коли військова сторожа дала знак, щоби осіб на землю, поспався з бальона баластовий пісок. Офіцери приказали стріляти, але „гість“ був вже задалеко і стріли були даремні.

— **Фабрика бомб.** З Валовиць доносять, що дня 18. с. м. роздався на одній з тамошніх улиць страшний гук. Зараз побачено, що з помешкання крамаря Вольфа видобувався через вікна і двері дим. Коли прибула поліція і вийшла до середини помешкання, побачила поломану на дві частини домашню обстанову і покаліченого 24-літнього Вольфа. Підчас трусениці найшла поліція три роди вибухового матеріалу. В домі тим знаходилася фабрика бомб. Виробляли їх три жиди: Вольф і два друзі, яким удалося в утіці.

— **Дороге послушане.** Пієрон Морган, американський мільярдер, прибув оноді з Нового Йорка до Риму на послушане до Св. Отця Пія Х. До Неаполя прибув Морган кораблем, а відси до Риму окремим залізничним поїздом, за який мав заплатити 50.000 франків. В столиці Церкви винаймав Гранд готель, за який платив 1.000 франків денно і зголосився на послушане до Св. Отця. Тут однак стрінула його мала несподіванка. В Ватикані заявили мільярдерові, що не одержать послушання, бо лікарі заборонили Св. Отцеві приймати стороні тому, що перебуває інфлюенцу.

— **Обірвала ся гора.** „Milit. Rundschau“ доносить, що дня 19. с. м. усунула ся коло Катаро скалиста гора Ловчин, якої об'єм виносить коло 200 кубічних метрів і засишала військові баракки. Згинули 4 жовніри з 33. п. піхоти і два жовніри з кріпостної артилерії 5. полку, а 5 жовнів тяжко покалічили ся.

— **Пам'ятники до Лорд** дійшли в минулому році до числа 146 гуртів з 247.092 учасниками з цілого світа. Бюро справджувань узадовлення відвідало і брало участь в комісіях 560 лікарів, з яких 90 було професорами медичних відділів. В минулому році стверджено тисяч вивздоровлень і відправлено 65 тисяч Богослужень.

— **В справі редакційної тайни.** Оноді засудив окружний суд в Оломунци видавця чеського дневника „Позор“, Кнехтля і відвічального редактора сего дневника, Файфра, на кару 40 і 20 К за відмовлене зізнань в характері свідків. Розходило ся іменню о видачу автора дописи, яка була поміщена в „Позорі“. Оба свідки покликали ся на редакційну тайну і відмовили зізнань. Сею самою справою занимало ся багато товариств і дневникарських організацій. Всі ухвалені ними резолюції звертали ся проти звизання видавців або відвічальних редакторів перед суд до подавання навіщ авторів дописів. Не знати як поладити сею справу найвищою інстанцією.

— **Заборона стріляти в Великодні свята.** Дирекція львівської поліції заборонила стріляти підчас Великодніх свят з різних жабок, ключів і п. р. на улицах і прилюдних площах.

— **Бурі і сніги.** В Баварії, Віртемберґі, Туринґії і надренській провінції шаліла оноді буря разом зі сніжною заметіллю. Не минула она і Гамбург і околиць над Лабою. Жертовною бурі впало 60 до 80 вітрільних кораблів.

— **Ворохобня в в'язниці.** У в'язниці в Липовиці

вибухла оноді ворохобня. В'язні повиходили зі своїх кімнат, побили службу і впали до бюра в'язниці, де заосмотрили ся в оружжя. Відтак стріляли до в'язничої служби. На поміч сій останній прибуло військо. Борба тривала 15 хвилин. Згинуло кілька осіб, а багато в ранених. Вкінці розоружено 57 в'язнів.

— **Константин XII.** теперішній грецький король, має тепер 45 літ. Є він шуріном німецького цесаря Вільгельма II., бо одружив ся з його сестрою Зофією. До військової служби вступив він ще за молодих літ. Підчас війни Греції з Туреччиною був головним командантом армії, а коли по нещасливим для Греції покінченню сєї війни обжаловано управу армії, видав Константин книжку, в якій боронив своє становище. В 1909. р. виключено его з грецької армії. В наслідок сего опустив він край і жив рік за границею. В 1910. р. вернувся знову до Атен. На его прохання не явив ся ніхто крім двора. Щойно аж теперішня побідна війна з Туреччиною зробила короля Константина популярним в краю.

— **Пізнають ся на всеполюках.** Один з дуже поважних наших читачів пише нам: На всепольських брехнях і загорілоста пізнають ся вже також Поляки. Перед кількома днями стрінув я знайомого Поляка в трафіці і зі здивуванням завважав, що він купує „Czas“. Додам, що з сям моїм знайомим доводило ся мені не раз сперечатися ся ізза „Slow a polsk-oro“, в якого непомилність він ще перед роком вірив, як жид в талмуд. Запитав я его, чому не читає „Slow a polsk-oro“; оной ревнує тепер без тям в обороні „zagrozonego interesu narodowego“. — „Panie — відповів мій знайомий — już go mam pełne uszy! Ono na tej obronie polskości robi interes. Już mam dość tego warcholstwa. Ja chcę zgody z Rusinami i brzydzę się metodami wszechpolskimi, które prowadzą tylko do bratobójstwa“.

— **Зміни в російській кабінеті.** В Петербурзі кружляють чутки, що в тамошнім міністерським кабінеті мають наступити небавом деякі зміни. І так міністром просвіти має бути намість п. Карзо, Плятонов. Не певне є також становище прокуратора синода Саблера.

— **Жертви для царя на добродійні ціли.** Царська пара прийняла оноді в Царськ Селі на послушанню представників 32 кредитових заведень в Петербурзі і Москві, які зложили з нагоди ювілея Романових 1,100.000 карб. Цар подякував за дар і призначив ті гроші на добродійні ціли.

— **Вибух гармати.** З Берліна доносять, що підчас онодішніх виправ в стріляння наступив з невідомої причини вибух в пробній гарматі. Один офіцер згинув на місці, один рядовик помер в шпиталі, один підфіцер тяжко покалічив ся, а два легко.

— **„Межипарламентарна унія“.** З Брукселя доносять, що оноді відбулася се там рада „межипарламентарної унії“. На раду прибуло 226 відпоручників. Ухвалено відбутися найближшій конференції дня 3. грудня 1914. р. в Газі.

— **Розбишачтво в Росії.** З Мінська мазовецького доносять про ось яку подію: Недавно їхав на торг до Купелі торговщик Новіков. В дорозі напав на него земський слуга і грозячи Новікову револьвером, забрав 300 карб., а сам утік. Поліція зловила опришка і віддала в руки суду. Зове ся він Павлов.

Оноді напало около 5. год. по пол. кілька опришків в Святинках, на границі грубешицького пов., на двір п. Венґліньського і убили Венського, его дочку, парібка і льокаля. По сім ограбили весь двір і відіхали на приготуванних возах. Погоня за ними була без наслідка. В розмові з одним з льокалів заявили опришки, що убили Венґліньського не лише тому, що боронив ся, але і тому, що прийшов був з допомогою п. Ядвіґи Чахурської, на яку напали були опришки дня 24. м. м. в громаді Біловоди.

— **Кацапська господарка.** З москвофільської бурси при Жовківській улиці у Львові пропав оноді 9-літній ученик Станіслав Павлик.

З сего видно, який там заряд, коли навіть не знає, що діє ся з его вихованцями.

— **Конґрес в справі умово недужих дітей** відбуде ся в днях 25. 26. і 27. с. м. в Бон над Реном.

— **Жертви темноти.** Про велику ще темноту Лемків, головню що до ховання в дома грошій, свідчать ось які події: До одної з кас в Новім Санчі прибула оноді селянка з Луки і принесла коло 1,000 К в банкнотах, які пообґризували миши в якимсь тайнім сховці під порогом хати. — Один Лемко з Андрейки виїхав

до Америки, щоби заробити собі гроша. Працював тяжко і посилав гроші до дому, де его жінка ховала скарб в якійсь домашній закутині. Коли вже сума дійшла до 3.000 К, вернувся Лемко до села і хотів купити собі кілька моргів поля. Щасливий Лемко забрав гроші і пішов до дяка, де мав довести справу купна. Якжеж страшно вразило его, коли дізнав ся, що его гроші вже дуже старі, нині без вартости і не надають ся до виміни.

— **Хто уживає товарів з марною У. П. Т.,** починає ся до піднесення поваги Товариства і піднімає жертву фабриканта на рідну школу

Оповідки.

— **З перемискої епархії.** Розписано конкурс з речинцем по 20. цвітня на отці парохії: Горянку, Криве к. Тісно і Рябе, балігородського дек., Дубецько, бірчанського, Долини, біцького, Волю цеклинського, дуклянського, Деревню, жовківського, Береги горішні, Устрики горішні і Хміль, затварницького, Михалевичі і Хишеничі, комарнянського, Чорноріки, короснянського, Плавів і Подемщини, любачівського, Татари, мокрянського, Війкову, Верхомлю велику і Малик, мушинського деканата, Якоманічі, перемиско-загородського, Коблянського, самбірського, Мужиловичі, судово-вашеньського, Карів, угнівського, Лази, ярославського і Королик вол., Поляни суров, Пулави, Солину, Явирник і Ясель, яселського деканата. — Конкурсні іспити на парохії відбудуть ся 13., 14. і 15. мая і 7., 8., і 9. жовтня с. р., подання треба вносити до 30. цвітня, а до другого до 20. серпня. В тих днях відбудуть ся також кваліфікаційні іспити на катехитів виділових шкіл; подання треба вносити до 25. цвітня і 20. серпня.

Іменовані оо.: Дм. Михальчук в Ліщаві тим орд. шк. комісарем для нар. шкіл ліського дек., Іван Валюх в Ластівках другим самбірським містодеканом, Вол. Утриско жовківським деканом, Ос. Іванець куликівським деканом, І. Савицький заступником катехита при гімназії в Самборі, Ів. Горняткевич заст. катехита при нар. школах в Дрогобичі і Андр. Борисевич в Дрогобичі почесним совітником еписк. консисторії. — Кановічну інституцію на парохії одержали оо.: Ів. Лесак на Щутків, Мих. Білаш на Лібохорі, Стеф. Онискевич на Кушнівчій і Р. Ладжицький на Звір. — Завідателями парохій іменовані оо.: Е. Константинович в Верхомлі, Ол. Козенка в Подемщині, Теод. Грушкевич в Порічу-грунт, Мих. Фуглевич в Коблянській Волі і Мих. Наклович в Хишеничах. — Сотрудниками іменовані оо.: П. Галаянка самост. в Яблоніці руській і ех сирг. в Глудні, Кир. Чайківський в Павлокомі, Вас. Гучко управл. в Башні і К. Козій в Судовій Вишні.

— **Реколькційні науки в церкві** Оо. Василян у Львові будуть голосити ся на дня 23. до 30. марця с. р. включно. В неділю вечером дня 23-го марця наука вступна. В прочі дні с. є в понеділок, вівторок, середу, четвер, п'ятницю і суботу, наука о годині 6½. вечером. Кожного дня по науці буде Суплікація і благословення найсвятішими Тайнами. Сповідь зачне ся в п'ятницю по полудні.

— **Зі Станіславава.** Як минулих літ, так і сего року будуть відбуватися ся великопостні реколькції в катедральній церкві для панів в слідуючій часі і порядку: Дня 7. цвітня, о год. пів до 5-ої по полудні, наука вступна, у вівторок, середу і четвер т. є 8., 9. і 10. цвітня кожного дня дві науки, рано о год. пів до 9-ої по полудні о год. пів до 5-ої. Закінчене в п'ятницю дня 11. цвітня о год. пів до 9-ої рано. — Наколи би Ви, Пані з провінції хотіли взяти участь в тих науках, звольте зголосити ся найдалше до дня 5. цвітня до уряду парохіального при ул. Липовій 14, котрий вже подбав про вигідне приміщенє, за оплатою 4 К денно.

— **Надача презентів.** Намісництво запрезентувало о. Ів. Гошоватюка, гр.-кат. пароха в Рожні великій, на опорожнену гр.-кат. парохію цїс. над. в Микитинцях.

— **Іменовані.** Міністер скарбу іменував в етаті головних державних кас ад'юнкта, Ф. Габданк-Ганкевича, головним касиром.

Міністер внутр. справ іменував повітових касирів: д-ра А. Левичко і д-ра Юл. Дуніковського міністеріальними містосекретарями в міністерстві внутрішніх справ.

Міністер торговлі іменував в почтових практикантів: Ів. Журбу, О. Войтіха, Е. Альбанського, А. Вілька і В. Гарбача, почтовими асистентами, а предсідник галицк. дирекції

почт і телеґрафів призначив: Альбінського до Дрогобича, Гарбача до Нового Санча, а Журбу, Войтіха і Вілька до Львова.

Президія галицької краєвої дирекції скарбу іменувала вислужених підфіцерів: М. Газду, В. Кишицького і М. Зембіцького канцеляристами в XI. кл. ранґа в галицьких скарбових властях.

— **Руський театр** приїждять до Львова і від завтра грає в салі „Яд Харузім“: Пополудневе представленє о год. 2:30: „Запорожець за Дунаєм“, а вечером о 6 год. драма Грициньського „Брат на брата“.

Всячина.

— **Ясна Поляна в руках селян.** Згідно з завіщанєм пок. Льва Толстого, віддано Ясну Поляну тамошнім селянам. Одержали они іменню 684 десятина, а прочі десятини в числі 201 і двір одержала вдова в доживотє. Замітне, що сини великого російського філософа не хотіли сповити волі свого батька, аж щойно дочка, графиня Татьяна, купила се майно від родини за 400.000 карб., яку то суму одержала за твори покійного батька і потім роздала селянам.

— **Нові твори Рафаеля.** Італійський науковий місячник „Nuova Antologia“ доносить, що в Перуджі мали відкрити три нові твори Рафаеля.

— **Протияльогольні вози.** Російське міністерство залізниць застанає ся, яких би ужити середників, щоби зменшити плятику серед залізничної служби. На онодішній нараді постановило міністерство уладати „виставові вози“ і представити в них поглядово шкідливість алькоголю. Сі вози будуть висилати на всі залізничні шляхи і задержувати в найбільше замешканих точках, щоби адміністрація вистав могла уділяти видцям відповідних пояснень. Не знати, чи сповнять ті вози свою ціль?

— **Вигідне засіданє.** Засідання парискої міської ради відбувають ся „en famille“. Міські радники балакають, радять, курять. Якийсь радний судья вигідно в фотелю, курив величезну люльку, пускаючи з неї великі хмари диму і прислухував ся з неувагою нараді. Нарав визвав его предсідник і уділив ему голосу. — Зрікаю ся голосу в користь мого наслідника — заявив спокійно пристрасний курець — аж по нїм забере голос. А звертаючись до бесідника, перепросив его ввічливо: — Говоріть з ласки своєї яку чверть години, щоби я міг викурити мою люльку.

— **Абдуль Гамід і театр.** З Парижа пишуть: Усунений з престолу турецький султан виявив в своїх, недавно оголошених записках свій погляд на політику, реліґію, моральність і багато інших річий, лише про театр нічого не сказав. Один із співробітників „Dépeche de Toulouse“ доповняв сю недостачу в записках слідуючим способом: Один із знаменитих артистів, що як раз виступав перед султаном, его дамами і високими достоїнниками двора в „Precieuses Ridicules“ Мольєра, замітив, що султан із своїм гаремом покинув театральну салю сейчас після першого акту. Лише деякі урядники двора остали. Артист зажурений сим, розпитував, що стало ся і чому султан не хотів лишити ся до кінця фарси. На се сказали ему: Ваша вистава нудить султана. Та й загалом є лише одна сцена, що смішити і радує султана. Вивчіть єї і прийдіть опісля знова. Она не тяжка, бо при тім не треба нічого говорити, лише забавити ся прямо в кльовна. Виглядає се так: Приходить грубий мужчина з кошем, наповненим пожиною. Сідає на землі і починає їсти і п'яти. За ним скрадає ся чоловік, біло одягнений, з лицем „напудрованим“ мукою. Він бере склянку з вином, що стоїть за товстюхом, випиває єї і зникає. Товстюх, зівши, бере склянку, прикладає до уст, але із здивуванням бачить, що склянка порожня. Він знова єї наповнює і ставить поза себе. Напудрований знова підкрадає ся, випиває на превелике зачудування товстюха, який перекусивши сягає по вино... І так далше, аж султан дасть знак, що досить насміяв ся. Тоді товстюх нечаяно обертає ся, ловить „напудрованого“ і частує его на кінець кулаком. Се лише подобає ся султанові, ніколи ему єї не забогато, при ній він сміє ся, а нічого иншого не любить. — Розоружуюча простота і наївність у тих турецьких султанів.

— **Жінчини поліційними жовнірами.** Держа-

вна рада в Альбані, адміністраційній столиці держави Нового Йорка, уповажнила нью-йоркську міську раду прийняти 20 жінок як поліційних жовнірів. Задачею їх буде надіти над кінотеатрами, забавними льокалями і іншими прилюдними льокалями.

Олександр Барвіньський.

Спомини з мого життя.

(Дальше).

10 Потреба засновати політ. часописи народовців. Беззглядність сего наміру задля нестачі гроша.

Попри сі пересправи з Р. Радою зрозуміли народовці, що треба подумати про свою власну політичну часопис, щоби підготувати підвалини до політичної організації на народних основах і в сім справі велися вже у Львові наради. Однак загальне положення серед самих народовців було невдирне а вельми влучно зображує его лист брата мого Володимира, в тім часі до мене писаний. Лист сей звучить:

„Дорогий Брате!“

„Крім моєї особистої праці маю масу ще иншої роботи. Розписувалисьмо листи о візді і газеті. Вислідок був такий, що оказується неможливість видавати газету, хоч всі сего бажають а то просто задля браку грошей на початок. Нема надії, хіба щоб який Качала або хто ще змилював ся. Між нашими Львівцями, як Тобі відомо, усе велика дрянь і з виїмкою Гладилевича і по часті Романчука ніхто не має ні охоти до праці ні розуміння теперішнього положення так важного і для нас корисного. Дякую й годі предвидіти, як скінчать ся ціла кампанія, бо всяке діло а іменно виступлене в Раді Рускій вимагає енергії і сил робучих. А у нас „люб ся“ і гонорувало ся, як би хто всю поробив за тих парадирів і дав їм готову миску і лужку, щоб засісти на покутю.

„Сущкевич як був нювка і рак, так тепер ще гірше зрачив ся, відколи слабій. Словом дезорганізація велика в сам час, коли треба найбільшої сили.

„Що до Ради Рускої, то ще не знаю, чи нас приймуть а іменно чи всіх. Знаю тільки, що Словістично-проводирські сфери дуже нас боять ся. Як би не прийняли, то ще найменший клопіт, бо тоді остаеть ся всім байдужим людям дуже вигідна Abstinentpolitik. Мав би я деякі проєкти ввести в Раді Р., але до того треба, щоб між народовцями знайшли ся люди праці, а бодай люди, котрі на серію хотілиб застановити ся над долею народу. А таких у нас Бог має.

„Не знаю, чи з Тернополя вибираєть ся хто приїхати до Львова на Раді Р. Бодай колиб з провінції було кількох людей тямучих.

„Чи вписалисьте ся до Рус. Ради? У нас сими днями має бути нарада над становищем, яке належалоб зайняти евентуально в Раді Р.

„Моя гадка така:

„Нема надії, щоб ми могли хоч в часті пересадити наш виділ в Р. Р., бо більшість буде все таки крилошанська, поклоннича. Словом на парламентарний замах нема що і думати. Єдина можливість отже тільки така, морально о заімпонувати тамтій стороні і показати, що дійсно народовці знають вказати реальну дорогу до піднесення Русинів і видобути ся з теперішньої безрадності. Се мож на осягнути поставленем розумних позитивних внесків, виясненем програми Русинів, а даліше самими промовами. Промови народовців мусілиб бути ясні, ядерні, широкосяглі і сьмілі. Тоді можна надіятись, що ми хоч чимсь мали, але духом великі, перетягнулиб морально всіх Русинів на свою сторону. Очевидно неохота до осіб все ще перешкодилаб нашому виборови у виділ Р. Р. Але я власне думаю поставити внесене, щоб крім виділу вибрати особну комісію, котра малаб зайняти ся спеціальним опрацюванем всіх наших справ народних. До сего треба вже не блягерів, а людей праці і знання, тож у ту комісію мусі-

либ по конечности вийти наші люди. А їх робота булаб найважніша і они випрацювували спеціальну програму Русинів, тим самим вже в заряді надалиб рускій програмі нашу цілу народню. Се мій плян, але, як кажу, до того треба праці, праці і ще раз праці, а у нас працівників Біг має.

„Вертаюсь до дальших справ наших. Не тільки, що політична газета не буде виходити, а що тож найправдоподобніше і сама „Правда“ перестала би виходити. Кількох акционерів, як Романчук, Гладилевич, Громницький, вже наперед заповіли, що не будуть давати ніяких уділів на будуче. По друге навіть враз з тими акціонерами є ще малий недобір близько 300 р. А без акционерів нема що й думати о видавництві „Правда“.

„З України нема ніякої вісти. Підніс Гладилевич таку гадку, щоби мене виправити на Україну і щоби раз вже основно переконатися, які вигляди є на Україні і чи маємо і мсжемо ще бути партією українською, чи маємо повернутися в чисто галицьку партію, котра очевидно сама про себе призначеній байдужности нашої тож само не може вважатись партією. Але розходиться ся о кошти подорожі і Сущкевич та Левицький не мають охоти зарядити на те складки. Як ся річ скінчить ся, ще досі не знати, але правдоподобно також на нічим.

„Алеж і я маю таку охоту, що як побачу, що з нашими людьми дійсно не можна ні вперед ні взад — раз на все плюнути на нашу блуканину на потемки і відтягнути ся зовсім від справ, котрі при таким веденні і сидженні на місці не мають найменшої будучности. Тоді не лишаєть ся нічого, тільки положити хрестик на партію і чекати, аж коли поодинокі люди самі своєю силою не дібють ся узання і поваги у других чужих людей. Може бути, що до того часу роса очей виїсть, але щож робити?

„О Вальтершкоті не переводи, бодай те пер в сім рочнику вже не буде місця, а на безрік дасть ся вже буде злишне.

„Цілую Тебе, Геню і всі діточки щиролюбчий брат

Володимир.“

(Дальше буде).

Телеграми

з дня 22. марця.

Відень. Цісар відбуд вчерашній день астрономічної весни довший прохід в городі в Шенбруні.

Відень. Предсідник міністрів, гр. Штіргк, виїхав до Пасербах, а міністер Залеский разом з родиною на Бріоні і задумує відбутися прогулку зовж Дальмаці. Міністер внутрішніх справ, бар. Гайнольд, який по своїм випадку вернув вже до здоров'я, виїхав до Абаці.

Міністер різництва вернув з Праги до Відня, а міністер просвіти Гуссарек прибув також до Відня. Оба сі міністри задумують перебути святачні ферії у Відні.

Відень. Австро-угорський посол в Цетині Гісль, по операції в Берліні, повернувся на своє становище до Цетині.

Париж. (ТКБ). Барто одержав місію утворення кабінета. Вівані імовірно не прийме теки судівництва, Пішо обіймає наново заграничні справи.

Париж. (ТКБ). Всі особи, з якими конференція Барто, приобіцяли єму своє попирте. Пішо прийняв теку міністерства заграничних справ.

Петербург. (ТКБ). Прибув тут новий французкий амбасадор Делькасе.

Атени. (ТКБ). Веніцельос подав ся до димісії. Король єї не прийняв, заявляючи, що знає, що се є звичайна формальність. Правительство тішить ся повним довірем короля, як се було за короля Юрія.

Царгород. (ТКБ). Зачувати, що молодотурецкий комітет старає ся порозуміти з офіцерекою лігою і з опозиційним сторожництвом ліберальним. Шефа сего сторожництва, генерала Ізмаїла, оноді освобождено з в'язниці.

Рим. (ТКБ). Гріпаріс віївад вчерашній міністра заграничних справ Сан Джуліані. Гріпаріс відіде з Риму в понеділок.

453(26)

Поручає ся
Впр. Духовенству
торговлю, робітні
знарядів і риз
церковних

Володимира Устенського

у Львові, ул. Руска ч. 8.

Всякі знищені знаряди і ризи приймає ся до відновлення, під гваранцією і по найнижших цінах.

На жаданє висилає ся ілюстрований цічник оплатно.

Перше і одинокє Руске Товариство Взаїмних Обезпечень на житє і ренти

„КАРПАТИЯ“

Почетний президент: Єго Ексцеленція митрополит Андрей гр. Шенцицький.

„Карпатія“ вибудована на найсолідніших основах.

„Карпатія“ приймає обезпечення на житє у всіх надгодітних комбінаціях при найкорисніших умовах; на дожитє, посмертні капітали, посаги і ренти.

„Карпатія“ дає обезпеченням всякі користи, які може дати винишний стан техніки обезпечень на житє і солідне, оглядне діловодство.

„Карпатія“ основана на взаємности і має на увазі лиш хосен своїх членів. Чисті зиски вертають ся як членські дивіденди.

„Карпатія“ видає поліси, які по трилітнім тривку стають неоспоримими і незападальними.

Нема жадного иншого руского асекураційного товариства на житє лишє одна, однісіння „КАРПАТИЯ“. Обовязком кожного руского Русина є підпирати лиш своє асекураційне товариство і обезпечуватись лиш в „КАРПАТИИ“.

„Карпатія“ передає всюди способами і ретельним людям по містах і селах свою агентуру.

Найпевнішим способом ошадности є обезпечення житє. Кождий хто хоче забезпечити своїй родині красшу будучність, своїм дочкам посаг, або собі удержанє на старість, най обезпечує ся на житє в „КАРПАТИИ“.

короткий час своєї діяльности „КАРПАТИЯ“ здохнула собі загальну прихильність і довіра навіть в чужинцях, та за короткий час свого істнованя по-вискала 1495 внесків на суму обезпечення 5,124,300 К, з того виставлено 1118 поліс на загальну суму обезпечення 3,595,500 К з річною премією 163,666 К 353 с.

Більші інформації що до обезпечень і агенцій уділяє Філія товариства у Львові, ул. Руска ч. 18 коло „Дністра“. Філія приймає також зголошеня внесків на обезпечення на житє і ренти. (449)

!!!Купуйте!!!

одобреній Радою шкільною кравкою і виданий накладом „Видавництва Чина св. Василія В.“ в Жовкві підручник

А-ра Богдана Барвіньського п. з. „Оповіданя з рідної історії“.

Підручник обнімає 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кредитовім папері і 2 мапки. В гарній полотняній оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підручником рідної історії для руских середніх шкіл і дає шкільній молодіжї в першоповний образ нашої бувалиці. Писаний так, що надає ся не лишє для учеників І. клася середніх шкіл, але при недостатці иншого підручника й для учеників вищих класів, для руских виділових шкіл, для семінарій і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на народних і виділових учителів.

Надає ся він до науки в дівочих та хлопських бурсах і інститутах, а і за своєї приступности також для наших читалень, для селян і міщан. З хісною може повчити ся з него нашої історії й кождий освічений Русин, що не має часу розчитувати ся в обємистих книжках.

У Львові набувати можна в Книгарні „Наук. Товариства ім. Шевченка“, Ринок 10

!!! Свій до свого !!!

Перший Український Висилковий Дім
Музичних Струментів

ОРКАН

у Львові, ул. Тиха ч. 1.
поручає по найдешевших цінах: скрипки, басы, цитри, флєти, клярнети, труби, бубни і т. д. та закладає цілі сокільські, січові, читальняні й шкільні струнні або дуті оркестри на всякий склад.
Цічник даром.

Олександр Барвіньський.

Спомини з мого життя.

Перша часть (Образки з громадянського і письменського розвитку Русинів в 60-их рр. XIX ст. (з додатком переписки Ст. Новиковича, М. Лисенка і П. Куліша, з 10 портретами і двома картинами) вийшли вже як № 87—91 Загальної Бібліотеки.

Можна набути в Накладні Я. Оренштайна в Коломиї, або в Книгарні Н. Товариства ім. Шевченка у Львові.

Ціна брошурованого примірника 1 К 50 сот.
„оправного примірника 1 К 80 сот.

Асекуруйте своє майко від огню

в „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в руским товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпечення селянських буд., нків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1912 вносять зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огню скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двоє господарів на оцінтелів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРИ“ можуть дістати позичку у всіх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вносять з кінцем 1912 року 3,910,293 „.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечення на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНІСТРИ“ можна обезпечити від крадежі з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

ЦЕРКОВНА ТОРГОВЛЯ

„ДОСТАВА“

Львів, ул. Руска 20, — Станіславів, ул. Смальні
Перемішль, Ринок 26.

Удержує найкращий вибір всяких церковних річий. — Злучила найлучших артистів для виготовлення іконостасів, престолів, кивотів і др. Приймає у Львові золоченя чаш і всякі напрямки. Зеднала досі загальні привітаня.

366(80сс)

Накладом Piusverein-у появили ся гарно виконані ілюстровані переписні листки з малюнками артиста-малюра Асмана, які представляють найбільше займаючі сцени з другої ту-редської облоги Відня.

Сі листки висилає

Kanzlei des Piusvereines,

Wien, I. Bäckerstrasse 9.

по 1К 60 с за серію (20 листків) разом з почтовою оплатою. Поодинокий листок коштує 10 сот. Замовлення належить висилати на висше згадану адресу.